

HU

HU

HU

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.1.18.
COM(2011) 12 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

A sport európai dimenziójának fejlesztése

SEC(2011) 68 végleges
SEC(2011) 67 végleges
SEC(2011) 66 végleges

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

A sport európai dimenziójának fejlesztése

1. BEVEZETÉS

A sportról szóló 2007. évi fehér könyvnek¹ köszönhetően nagymértékben fokozódott a sporttal kapcsolatos uniós szintű együttműködés és párbeszéd. A fehér könyvhöz csatolt, Pierre de Coubertinről elnevezett cselekvési terv szinte összes fellépését már lezárták, vagy jelenleg folyik a végrehajtása. A fehér könyv tartalmazza a sport sajátosságainak és az uniós jog sportágazatra történő, olyan területeken való alkalmazásának bemutatását, mint például a belső piac és a versenypolitika. A Bizottság a sportról szóló fehér könyv végrehajtása révén hasznos tapasztalatokat gyűjtött olyan témákat illetően, amelyekkel a jövőben foglalkozni kell. Ez a közlemény nem váltja fel a fehér könyvet, hanem annak eredményeire épít.

A sport terén továbbra is a fehér könyv lesz az uniós szintű tevékenység megfelelő alapja számos területen, amelyek felölelik például a sport terén végzett önkéntes tevékenység előmozdítását, a kiskorúak védelmét és a környezetvédelmet. A fehér könyv továbbá egy évente megrendezett uniós sportfórumot is magában foglaló, strukturált párbeszédet alakított ki a sportban érdekelt felekkel, és alapként szolgált a sporttal kapcsolatos tevékenységek általános érvényesítésére a vonatkozó uniós alapokban, programokban és kezdeményezésekben. Bizonyos témákat e közleményben nem dolgozunk ki, ez azonban nem jelenti azt, hogy a Bizottság e témákat többé nem kezeli prioritásként, hanem inkább arra utal, hogy a fehér könyv elegendő alapot biztosít az e témákkal való foglalkozásra az elkövetkezendő években.

A sportágazat különböző szempontjait a Szerződés különböző rendelkezései szabályozzák, amint azt a fehér könyvben kifejtettük. Ezenfelül a Lisszaboni Szerződés a sport vonatkozásában támogató, összehangoló és kiegészítő hatáskört biztosít az Európai Uniónak, és a sport európai dimenziójának fejlesztésére szólít fel (az EUMSZ 165. cikke).

Mivel a három nagy tematikus fejezetre (a sport társadalmi szerepe, a sport gazdasági vetülete és a sport szervezése) épülő fehér könyv szerkezete tükrözi a Szerződés sporttal kapcsolatos rendelkezéseit, és a sportban érdekelt felek azt hasznosnak találták, valamint az uniós tevékenységek és viták keretének széles körben elfogadott eszközévé vált, e közlemény megtartja ezt a szerkezetet. Az egyes fejezetek a lehetséges kérdések szemléltető, nem kimerítő felsorolásával zárulnak, amelyekkel a Bizottságnak és a tagállamoknak saját hatáskörükön belül foglalkozniuk kell.

1.1. Uniós szintű nyilvános konzultáció

E közlemény elkészítése során a Bizottság az uniós szinten megoldandó kulcsfontosságú témák azonosítása érdekében széles körű konzultációkat folytatott az érdekeltekkel, ideértve a

¹ COM(2007) 391, 2007.7.11.

tagállamokkal és a sportban érdekelt legfontosabb felekkel folytatott konzultációkat (uniós sportforum, kétoldalú konzultációk), egy online konzultációt és egy független szakértői csoporttal folytatott konzultációt is². Figyelembe vette továbbá az Európai Parlament megbízásából készült, „The Lisbon Treaty and EU Sports Policy” (A Lisszaboni Szerződés és az uniós sportpolitika) című tanulmány eredményeit³.

A tagállamokkal folytatott konzultációk alapján nagyfokú egyetértés alakult ki arról, hogy a sporttal kapcsolatos uniós napirenden a következő témák szerepeljenek prioritásként: egészségvédő testmozgás; a dopping elleni küzdelem; oktatás és képzés; önkéntes tevékenység és nonprofit sportszervezetek; társadalmi befogadás a sportban és a sport által, ideértve a fogyatékos személyek számára biztosított sportolást és a nemek közötti egyenlőséget a sportban; az alulról szerveződő sport fenntartható finanszírozása; valamint jó irányítás.

E témákon felül a nem kormányzati sportágazat a következőket javasolta még: részvételi szintek a sportban; a sport és a fizikai tevékenység rendelkezésre állása az oktatás valamennyi szintjén; az önkéntes tevékenység elismerése; az erőszak és a megkülönböztetés elleni küzdelem; stabil támogatás; valamint az uniós szintű hálózatépítés és a bevált gyakorlatok cseréjének támogatása iránti igény.

1.2. Az EU által nyújtott hozzáadott érték a sport terén

A Bizottság a sport szervezéséhez kapcsolódó alapelvként tiszteletben tartja a sportirányítási struktúrák autonómiáját. A szubszidiaritás elvével összhangban a tagállamok e téren gyakorolt hatásköreit is tiszteletben tartja. Mindazonáltal a fehér könyv végrehajtása megerősítette, hogy az uniós szintű fellépés számos területen jelentős hozzáadott értéket tud nyújtani.

Az uniós fellépés arra irányul, hogy támogassa és adott esetben kiegészítse a tagállami fellépéseket az olyan kihívások kezelése érdekében, mint a sporteseményekhez kapcsolódó erőszak és intolerancia, illetve a szakpolitikai döntéshozatal alapjául szolgáló, az uniós sportágazatra vonatkozó összehasonlító adatok hiánya. Az uniós fellépés ugyanakkor az Európában a sporttal kapcsolatban tapasztalt transznacionális kihívások kezelését is elősegítheti, így például a dopping, a csalás és „bundázás”, illetve a sportügynökök tevékenysége miatt felmerült problémákra vonatkozó összehangolt megközelítés révén.

Az uniós fellépés a foglalkoztathatóság és a mobilitás javítása révén az Európa 2020 stratégia átfogó céljaihoz is hozzájárul, például olyan fellépéseken keresztül, amelyek előmozdítják a társadalmi befogadást a sportban és a sport által, az oktatást és képzést (ideértve az európai képesítési keretrendszer is), valamint a fizikai aktivitásra vonatkozó európai iránymutatásokat.

Az uniós fellépés az e közleményben részletesen tárgyalt valamennyi területen arra szolgálhat, hogy a sport terén platformot biztosítson a sportban érdekelt felek közötti eszmecserére és párbeszédre, terjessze a bevált gyakorlatot, és előmozdítsa az európai hálózatok fejlesztését. Ezzel párhuzamosan az uniós fellépés hozzájárul az uniós joggal kapcsolatos tudás terjesztéséhez a sportágazatban, így fokozottabb jogbiztonságot nyújt az európai sport számára.

² A nyilvános konzultáció eredményei a következő internetcímen olvashatók: http://ec.europa.eu/sport/library/doc/a/100726_online_consultation_report.pdf

³ <http://www.europarl.europa.eu/activities/committees/studies/download.do?language=en&file=32471>

A Bizottság a sport terén működő projektek és hálózatok számára jelenleg vagy sportspecifikus ösztönző intézkedések – például a sport terén végrehajtandó előkészítő intézkedések –, vagy pedig különböző kapcsolódó területeken meglévő programok révén nyújt támogatást. Ezek magukban foglalják az egész életen át tartó tanulást, a közegészségügyet, az ifjúságot, az állampolgárságot, a kutatást és technológiafejlesztést, a társadalmi befogadást, a rasszizmus elleni küzdelmet, a környezetvédelmet és más területeket.

Míg az e közleményben azonosított fellépéseket támogató, ösztönző intézkedések folytatása a következő többéves pénzügyi keret előkészítését kísérő megbeszélések részét képezi majd, az e dokumentumban foglalt javaslatokat rövid távon a sport terén folyamatban lévő és jövőbeli előkészítő intézkedések és különleges események támogatják majd.

2. A SPORT TÁRSADALMI SZEREPE

A sport a társadalmi befogadásra, az oktatásra és képzésre, valamint a közegészségügyre gyakorolt kedvező hatásai révén jelentős potenciállal rendelkezik ahhoz, hogy hozzájáruljon az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedéshez és az új munkahelyekhez. Elősegíti a társadalombiztosítási és egészségügyi kiadások emelkedésének visszafogását azáltal, hogy javítja a lakosság egészségét és termelékenységét, valamint magasabb életminőséget biztosít idős korban. A társadalmi korlátok lebontásával hozzájárul a szociális kohézióhoz, az oktatásra és képzésre gyakorolt hatása révén pedig javítja a lakosság foglalkoztathatóságát. A sport terén végzett önkéntes tevékenység hozzájárulhat a foglalkoztathatósághoz, a társadalmi befogadáshoz, valamint a polgárok nagyobb részvételéhez, különösen a fiatalok körében. Másrészt a sport számos olyan fenyegetéssel szembesül, például a dopping, az erőszak és az intolerancia formájában, amelytől a – különösen a fiatal – sportolókat és a polgárokat meg kell védeni.

2.1. A dopping elleni küzdelem

A dopping továbbra is nagy veszélyt jelent a sportra. A doppingerek amatőr sportolók általi használata súlyos közegészségügyi veszélyeket hordoz magában, és megelőző tevékenységet igényel a fitnessközpontokban is. A doppinggal kapcsolatos megelőzés és szankciók a sportszervezetek és a tagállamok hatáskörében maradnak. A Bizottság támogatja a dopping elleni küzdelmet, valamint a Doppingellenes Világszervezet (WADA), a nemzeti doppingellenes szervezetek, az akkreditált laboratóriumok, az Európa Tanács és az UNESCO e téren betöltött jelentős szerepét. A Bizottság üdvözli azt a tényt, hogy a nemzeti doppingellenes szervezetek egyre inkább független szervezetekként működnek. A tagállamokat is arra ösztönzi, hogy olyan nemzeti doppingellenes cselekvési terveket fogadjanak el és osszanak meg, amelyek az összes érintett közötti koordináció biztosítására irányulnak.

Sok érdekelt fél aktívabb uniós megközelítésre szólít fel a dopping elleni küzdelem terén, például – olyan mértékben, amennyiben e téren a hatáskörök erre felhatalmazzák az Uniót – az Európa Tanács doppingellenes egyezményéhez való csatlakozás révén. A WADA irányítási struktúrájában gyakorolt uniós képviselettel kapcsolatban meg kell vizsgálni az Unióra az EUMSZ 165. cikkében ruházott hatáskörök vonatkozásait.

A Bizottság hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a doppingellenes szabályok és gyakorlatok megfeleljenek az uniós jognak az olyan alapvető jogok és elvek tiszteletben tartása tekintetében, mint a magán- és a családi élet tiszteletben tartása, a személyes adatok védelme, a tisztességes eljáráshoz való jog és az ártatlanság védelme. E jogok és szabadságok

gyakorlásának bármilyen korlátozásáról jogszabályban kell rendelkezni, valamint be kell tartani e jogok lényegét és az arányosság elvét.

A Bizottság támogatja az uniós tagállamokban érvényesülő azon tendenciát, amely a szervezett hálózatok dopping-szer-kereskedelme elleni büntetőjogi rendelkezések bevezetésére, illetve a meglévő rendelkezések megerősítésére irányul.

2.2. Oktatás, képzés és képesítések a sportban

Az oktatásban sporttal és fizikai aktivitással töltött idő kevés ráfordítással növelhető az iskolai tanterven belül és azon kívül egyaránt. A testnevelési programok minősége és az abban érintett tanárok képzése több tagállamban továbbra is aggodalomra ad okot. A sportszervezetek és az oktatási intézmények közötti együttműködés mindkét ágazat számára előnyös, és ezt az egyetemek is támogathatják.

Az Európai Tanács 2008-as felhívását⁴ követően, amely a kettős karrier kérdésének kezelésére irányult, a Bizottság hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a fiatal élsportolók számára sportképzésükkel párhuzamosan minőségi oktatást biztosítsanak. Sebezhetőségük miatt a fiatal sportolók – különösen azok, akik harmadik országokból érkeznek, hogy Európában edzenek és versenyezzenek – több kockázattal is szembesülnek. A sportképzési központok és személyzetük minőségének elegendően magasnak kell lenni ahhoz, hogy megvédjék a sportolók erkölcsi és oktatási fejlődését, valamint szakmai érdekeit.

A tagállamok és a sportmozgalmak elismerik, hogy magasabb képzettségű személyzetre van szükség a sportágazatban. A sportban a magas szintű szakmaiság és a szakmák változatossága – az EU-n belüli növekvő mobilitással együtt – kiemeli annak fontosságát, hogy a sporttal kapcsolatos képesítéseket belefoglalják a nemzeti képesítési rendszerekbe, hogy azok előnyre telessenek szert az európai képesítési keretrendszerre (EKKR) való hivatkozás révén. Nagyobb átláthatóságra van szükség az önkéntesek által szerzett képesítések hitelesítése és elismerése, valamint a sporttal kapcsolatos szabályozott szakmákhoz szükséges képesítések tekintetében.

2.3. Az erőszak és az intolerancia megelőzése és az ellenük folytatott küzdelem

A nézők által elkövetett erőszakos cselekmények és rendbontások továbbra is Európa szerte megnyilvánuló jelenségnek tekinthetők, ezért olyan európai megközelítésre van szükség, amely a kapcsolódó kockázatok csökkentésére irányuló intézkedéseket foglal magában. Az Európa Tanáccsal együttműködve az uniós fellépés eddig arra összpontosult, hogy a nemzetközi futballesemények rendőri biztosítása révén fokozott biztonságot nyújtson a polgárok számára. Egy szélesebb, más sportágakat is lefedő, a megelőzésre és a jogérvényesítésre összpontosító megközelítés fokozottabb együttműködést igényel az érdekelt felek, így a rendőrségi szolgálatok, az igazságügyi hatóságok, a sport- és szurkolói szervezetek, valamint az állami hatóságok között.

Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége által nemrégiben készített jelentés⁵ szerint a rasszizmus, az idegengyűlölet és az intolerancia egyéb formái továbbra is problémát

⁴ Az Európai Tanács nyilatkozata a sportról, 2008. december.

⁵ Racism, ethnic discrimination and exclusion of migrants and minorities in sport: comparative overview of the situation in the European Union (Rasszizmus, etnikai származáson alapuló megkülönböztetés, valamint a migránsok és kisebbségek kizárása a sportban: a helyzet összehasonlító áttekintése az Európai Unióban) (2010): http://fra.europa.eu/fraWebsite/home/home_en.htm

jelentenek az európai sportban, amatőr szinten is. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy biztosítsák a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemről szóló 2008/913/IB tanácsi kerethatározat teljes körű és hatékony átültetését, valamint támogassák az e jelenségek elleni küzdelmet célzó tevékenységeket.

2.4. Egészségvédelem a sport révén

A fizikai aktivitás a modern társadalom egyik legfontosabb, egészséget meghatározó tényezője, amely nagymértékben hozzájárulhat a túlsúly és az elhízás csökkentéséhez, valamint számos súlyos betegség megelőzéséhez. A sport minden olyan közpolitikai megközelítés alapvető részét képezi, amely a fizikai aktivitás javítására irányul. Az EU sportminiszterei 2008-ban nem hivatalosan elfogadták az EU fizikai aktivitásra vonatkozó iránymutatását, amely ajánlásokat tartalmaz arra nézve, hogy milyen módon lehet felhasználni a szakpolitikákat és gyakorlatokat uniós, tagállami és helyi szinten annak elősegítése érdekében, hogy a polgárok a fizikai aktivitást mindennapjaik részévé tegyék. Számos tagállam használta ezt az iránymutatást nemzeti szakpolitikai kezdeményezés alapjául.

Az egészség és a fizikai aktivitás olyannyira szorosan összefonódik, hogy a fizikai aktivitás növelése „A táplálkozással, túlsúllyal és elhízással kapcsolatos egészségügyi kérdésekre vonatkozó európai stratégiáról” című 2007. évi fehér könyv⁶ kulcsfontosságú részét képezi. E stratégia végrehajtása érdekében számos tagállam mutatott hajlandóságot arra, hogy beruházzon a fizikai aktivitásba mint az egészség javításának eszközébe, és különböző szervezetek kötelezték el magukat a jobb egészség érdekében végzett testmozgás előmozdítását szolgáló projektek mellett.

A tagállamok között nagy különbségek tapasztalhatók a fizikai aktivitási szintek és megközelítések szempontjából, és jelentős kihívásokat támaszt az egészségvédő testmozgás koncepciója, amely olyan változatos ágazatokat fog át, mint a sport, az egészségügy, az oktatás, a közlekedés, a várostervezés, a közvédelem és a munkakörnyezet. A tagállami oktatási rendszerekben már gyermekkortól kezdve tovább lehetne erősíteni a fizikai aktivitást. A nemzeti fizikai aktivitási iránymutatások tervezésének és végrehajtásának támogatására irányuló bevált gyakorlat nemzetek közötti cseréje magas uniós hozzáadott értékkel bír, és tovább kell fejleszteni.

2.5. Társadalmi befogadás a sportban és a sport által

A fogyatékos személynek ugyanolyan joguk van arra, hogy sporttevékenységekben részt vegyenek, mint mindenki másnak. Az EU és tagállamai aláírták a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményt, amely arra kötelezi őket, hogy e jogok hatékony érvényesítése érdekében meghozzák a szükséges intézkedéseket. Fontos, hogy biztosítsák ezen egyezmény rendelkezéseinek teljes körű végrehajtását.

A sport számos területén a nők nem rendelkeznek megfelelő képviseléssel. A nők és a férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó 2010–2015 közötti stratégiának megfelelően a Bizottság ösztönzi a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítését minden, sporttal kapcsolatos tevékenységben.

⁶ COM(2007) 279 végleges, 2007.5.30.

A sport segítségével a bevándorlók és a befogadó társadalom pozitív módon tudnak egymással kapcsolatba kerülni, így erősítve az integrációt és a kultúrák közti párbeszédet. A sport egyre nagyobb szerepet játszik a bevándorlóknak szóló egyedi programokban, a tagállami megközelítések azonban nagymértékben eltérnek egymástól. A sport a kisebbségek, valamint más veszélyeztetett vagy hátrányos helyzetben lévő csoportok társadalmi befogadását támogató eszköz is lehet, és hozzájárulhat a közösségek közötti jobb megértéshez az olyan régiókban is, amelyekben korábban konfliktusokra került sor.

A SPORT TÁRSADALMI SZEREPE
<i>A doping elleni küzdelem</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bizottság:</i> tárgyalási megbízástervezetet javasol az Európa Tanács dopingellenes egyezményéhez való uniós csatlakozásról. • <i>Bizottság:</i> megvizsgálja a szervezett hálózatok doppingszer-kereskedelme elleni intézkedések megerősítését célzó legmegfelelőbb módot, lehetőség szerint a büntetőjogi eszközöket is ideértve. • <i>Bizottság:</i> támogatja a transznacionális dopingellenes hálózatokat, ideértve az amatőr sportot, a tömegsportot és a fitneszt célzó megelőző intézkedésekre összpontosító hálózatokat is.
<i>Oktatás, képzés és képesítések a sportban</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bizottság:</i> az iskolai fizikai aktivitáshoz kapcsolódóan támogatja az innovatív kezdeményezéseket az egész életen át tartó tanulás programja keretében. • <i>Bizottság és tagállamok:</i> kombinált sportképzéssel és általános oktatással kapcsolatos európai iránymutatást dolgoznak ki (kettős karrierek). • <i>Bizottság és tagállamok:</i> az európai képesítési keretrendszer végrehajtása során támogatják a sporttal kapcsolatos képesítések beillesztését. Ezzel összefüggésben előmozdítják az olyan tevékenységek során megszerzett nem formális és informális tudás hitelesítését, mint például az önkéntes tevékenység a sportban.
<i>Az erőszak és az intolerancia megelőzése és az ellenük folytatott küzdelem</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bizottság és tagállamok:</i> kidolgozzák és végrehajtják a nemzetközi sportesemények biztonsági intézkedéseit és védelmi követelményeit, a nézők által elkövetett erőszakos cselekmények tekintetében a rendőrtiszteknek szóló páneurópai képzést és szakmai vizsgálati projekteket is ideértve. • <i>Bizottság:</i> támogatja a sport terén a rasszizmus, az idegengyűlölet, a homofóbia és a kapcsolódó intolerancia elleni küzdelemre irányuló tevékenységeket.
<i>Egészségvédelem a sport révén</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bizottság és tagállamok:</i> a fizikai aktivitásról szóló uniós iránymutatás alapján folytatják a nemzeti iránymutatások kialakítása felé tett előrehaladást, a felülvizsgálati és koordinációs folyamatot is ideértve, valamint e téren tanácsi ajánlásra irányuló javaslatot

fontolnak meg.

- *Bizottság*: az egészségvédő testmozgás terén támogatja a nemzetek közötti projekteket és hálózatokat.

Társadalmi befogadás a sportban és a sport által

- *Bizottság és tagállamok*: az európai fogyatékoságügyi stratégia révén kidolgozza és terjeszti a sport-, szabadidős és rekreációs szervezetekhez, tevékenységekhez, eseményekhez és helyszínekhez való hozzáférés normáit.
- *Bizottság és tagállamok*: ösztönzi a fogyatékos személyek részvételét az európai sporteseményeken, valamint előmozdítja a fogyatékosághoz kapcsolódó események szervezését, különösen a nemzetek közötti projektek és hálózatok támogatása révén. Ezzel összefüggésben támogatja a fogyatékos személyek számára kifejlesztett speciális sporteszközökhöz kapcsolódó kutatást.
- *Bizottság*: támogatja a sportban a nők által betöltött vezetői pozíciókat előmozdító, nemzetek közötti projekteket, valamint a hátrányos helyzetben lévő nők sportolási lehetőségeit. Ezzel összefüggésben beilleszti a sportot a vezetői pozícióban lévő nők adatbázisába és hálózatába.
- *Bizottság*: támogatja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű csoportok társadalmi beilleszkedését ösztönző, nemzetek közötti projekteket a sport és a kapcsolódó bevált gyakorlatok cseréje révén.

3. A SPORT GAZDASÁGI VETÜLETE

A sport a gazdaság egyik nagy és gyorsan növekvő ágazata, amely jelentős mértékben hozzájárul a növekedéshez és a foglalkoztatáshoz, az átlagos növekedési rátákat meghaladó hozzáadott értékkel és foglalkoztatási hatásokkal együtt. A globális GDP körülbelül 2 %-át a sportágazat termeli⁷. A nagy sportesemények és versenyek jelentős potenciált nyújtanak a turizmus fokozott fejlődéséhez Európában. A sport így az Európa 2020 stratégiához is hozzájárul. A tapasztalaton alapuló szakpolitikai döntéshozatalhoz összehasonlító adatokra van szükség. A sport átfogó gazdasági jelentőségétől függetlenül a sporttevékenységek legnagyobb részére önkéntes tevékenységen alapuló nonprofit struktúrák keretében kerül sor. Az ilyen struktúrák finanszírozásának fenntarthatósága aggodalomra adhat okot, és erősíteni kell a hivatásos és alulról szerveződő sport közötti pénzügyi szolidaritást.

3.1. Tapasztalaton alapuló szakpolitikai döntéshozatal a sport terén

A Lisszaboni Szerződésben foglalt, sporttal kapcsolatos rendelkezések végrehajtását szolgáló szakpolitikai döntéshozatalhoz szilárd tapasztalatokra van szükség, ideértve a sport szociális és gazdasági vetületére vonatkozó, uniós szintű összehasonlító adatokat is. A Bizottság a sportágazati szatellit számlák⁸ révén elősegíti az uniós szintű együttműködést a sport

⁷ Világgaazdasági Fórum, Davos, 2009.

⁸ A szatellit számla olyan statisztikai keret, amely egy specifikus ágazat (ebben az esetben a sportágazat) gazdasági jelentőségét méri fel a nemzetgazdaságban. A sportágazati szatellit számlák a sporttal kapcsolatos összes hozzáadott érték kinyerése érdekében a sporttal kapcsolatos tevékenységek nemzeti statisztikáját szűri.

gazdasági jelentőségének felmérése érdekében. A sport jobb ismeretét szolgáló fokozott együttműködésbe be kell vonni az egyetemi oktatókat, a sportipart, a sportmozgalmat, valamint a tagállami és európai hatóságokat.

3.2. A sport fenntartható finanszírozása

A hivatásos sport fontos bevételi forrása a sporttal kapcsolatos szellemi tulajdonjogok kiaknázása, így például a sportesemények továbbközvetítésének engedélyezése, illetve az ajándéktárgyak értékesítése. Az e forrásokból származó bevételt gyakran részben visszajuttatják a sportláncolat alsóbb szintjeire.

A Bizottság úgy véli, hogy – amennyiben teljes mértékben megfelelnek az uniós versenyjognak és a belső piaci szabályoknak – e bevételi források hatékony védelme jelentős szerepet játszik az európai sportesemények független finanszírozásának biztosításában. A sportközvetítési jogok engedélyezésének különféle piaci igényekhez és kulturális preferenciákhoz kell alkalmazkodnia, ugyanakkor a belső piaci szabályok és a versenyjog tiszteletben tartását is biztosítani kell.

A közvetítési jogok együttes értékesítése jó példája a pénzügyi szolidaritásnak és a sporton belüli újraelosztási mechanizmusoknak. A közvetítési jogok együttes értékesítése az EUMSZ 101. cikkének (1) bekezdése értelmében eredendően korlátozza a versenyt. Az együttes értékesítés azonban olyan előnyökkel is járhat, amelyek ellensúlyozhatják a negatív hatásokat. Bizonyos feltételek teljesülése esetén ezért az együttes értékesítés megfelelhet az EUMSZ 101. cikkének (3) bekezdésében foglalt mentesítési kritériumoknak. A Bizottság azt ajánlja a sportszervezeteknek, hogy a bevételek megfelelő újraelosztásának biztosítása érdekében a közvetítési jogok együttes értékesítésének mechanizmusait az uniós versenyjognak teljesen megfelelően alakítsák ki, ugyanakkor tartsák fenn a nyilvánosság információhoz való jogát.

A magánüzemeltetők vagy az állam által működtetett szerencsejátékok (a sportfogadást és a lottójátékot is ideértve) valamennyi uniós tagállamban közvetlenül vagy közvetetten hozzájárulnak a sport finanszírozásához. A hozzájárulások magukban foglalják az államilag működtetett lottójátékok és a sportmozgalom közötti pénzügyi kapcsolatokat, a sporthoz finanszírozást nyújtó adókat, az egyedi jogok kiaknázását, valamint a szponzorálási megállapodásokat.

A sportban érdekelt felek kihívásokat tapasztalnak a szerencsejátékok felől a sportba áramló folyamatos bevételek tekintetében. A belső piacon a szerencsejáték-szolgáltatások nyújtásának további szabályozásakor figyelembe kell venni azokat a felhívásokat, amelyek a sport magán- és állami forrásokból érkező fenntartható finanszírozásának és a sportágazat pénzügyi stabilitásának biztosítására irányulnak. Az egyes tagállamok eltérően közelítik meg a szabályozás kérdését a szellemi tulajdonjogokhoz és a szerencsejátékokhoz kapcsolódó területeken, különösen a sportversenyek szervezői számára biztosított tulajdonjogoknak az általuk szervezett eseményekhez kapcsolódó mértékét illetően, valamint a sportban az imázsjogok kérdése tekintetében.

E kérdések jobb megértése érdekében a Bizottság az alulról szerveződő sport finanszírozásáról szóló uniós tanulmányt készítet, amelynek be kell mutatnia az alulról szerveződő sport különböző finanszírozási forrásai – így például az állami támogatások (állami, regionális és helyi hatóságok), a háztartásokból érkező és az önkéntes tevékenységből származó hozzájárulások, a szponzorálás, a médiabevételek, valamint a szerencsejáték-szolgáltatások szervezéséből származó jövedelem – valódi jelentőségét. A tanulmány

következtetései alapján döntést lehet majd hozni arról, hogy szükség van-e bármilyen fellépésre ezen a területen, és ha igen, milyen jellegűre.

3.3. Az állami támogatásokkal kapcsolatos uniós szabályok alkalmazása a sportra

A tagállamokban az állami hatóságok különféle módokon finanszírozzák a sportot. Néhány intézkedés – így például a *de minimis* rendelet hatálya alá tartozó nagyon kis összegű támogatások – az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének hatályán kívül maradhat. Amennyiben teljesülnek az ebben a cikkben meghatározott feltételek, az állami támogatás elvileg összeegyeztethetetlen az uniós joggal, hacsak az EUMSZ 107. cikkében foglalt eltérések egyike nem alkalmazandó. Jóllehet a sporttal kapcsolatban nyújtott állami támogatás mint olyan nem tartozik az általános csoportmentességi rendelet hatálya alá, a rendelet bizonyos rendelkezései vonatkozhatnak rá, ebben az esetben pedig összeegyeztethetőnek tekinthető azokkal, és nem kell előzetesen bejelenteni a Bizottságnak. Máskülönb az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése értelmében minden új támogatást előre be kell jelenteni a Bizottságnak, és a támogatás csak a Bizottság kedvező határozatának kibocsátása után nyújtható. A sporttal kapcsolatban nyújtott állami támogatást illetően eddig kevés határozat született, és – mint ahogy más, hasonló helyzetben lévő ágazatokban – az érdekelt felek többször is további pontosításra szólítottak fel az infrastruktúra és a sportszervezetek finanszírozásának tekintetében.

3.4. Regionális fejlesztés és foglalkoztathatóság

Az uniós forrásokat fel lehetne használni a fenntartható sportstruktúrákat támogató projektekre és fellépésekre. A strukturális alapokból például – annak érdekében, hogy teljes mértékben kihasználják a sport mint a helyi és regionális fejlesztés, a városrehabilitáció, a vidékfejlesztés, a foglalkoztathatóság, a munkahelyteremtés és a munkaerő-piaci integráció eszközeinek értékét – az operatív programokban meghatározott prioritásokkal összhangban beruházások támogathatók. A regionális érdekelt felek (önkormányzatok és régiók) lényeges szerepet játszanak a sport finanszírozása és a sporthoz való hozzáférés tekintetében, ezért őket fokozottabban be kell vonni a kapcsolódó uniós szintű megbeszélésekbe.

A SPORT GAZDASÁGI VETÜLETE
<i>Tapasztalaton alapuló szakpolitikai döntéshozatal a sport terén</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bizottság és tagállamok:</i> az elfogadott európai meghatározással összeegyeztethető sportágazati szatellit számlákat készítenek.• <i>Bizottság:</i> az innovatív és tapasztalatokon alapuló sportpolitikák előmozdítása érdekében támogatja az egyetemek közti hálózatot.• <i>Bizottság:</i> tanulmányozza, hogy megvalósítható-e az EU-n belül a sportot ellenőrző funkció létrehozása, amelynek feladata tendenciák elemzése, adatgyűjtés, statisztikák értelmezése, a kutatás elősegítése, felmérések és tanulmányok készítése, valamint az információcsere előmozdítása lenne.
<i>A sport fenntartható finanszírozása</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Bizottság:</i> biztosítja a sportesemények közvetítése során esetlegesen felmerülő szellemi tulajdonjogok figyelembevételét az európai digitális menetrend kezdeményezésének

végrehajtása során.

- *Bizottság:* tanulmányt készített a sportszervezők jogainak és a sportban felmerülő imázs jogoknak az uniós jogi keret szemszögéből történő elemzése céljából.
- *Bizottság és tagállamok:* a sportmozgalommal együttműködve feltárja a sporton belüli pénzügyi szolidaritási mechanizmusok megerősítési módjait az uniós versenyjogi szabályok teljes körű betartásával párhuzamosan.
- *Bizottság és tagállamok:* az alulról szerveződő sport finanszírozásáról szóló uniós tanulmány eredményei alapján a sport átlátható és fenntartható finanszírozásra vonatkozóan megfontolja a létező finanszírozási mechanizmusokkal kapcsolatos bevált gyakorlatokat.

Az állami támogatásokkal kapcsolatos uniós szabályok alkalmazása a sportra

- *Bizottság:* nyomon követi az állami támogatásokkal kapcsolatos jogszabályoknak a sport területén történő alkalmazását, és a sporttal kapcsolatos állami támogatási ügyek számának emelkedése esetén iránymutatást fontol meg.

Regionális fejlesztés és foglalkoztathatóság

- *Bizottság és tagállamok:* teljes körűen kiaknázzák az Európai Regionális Fejlesztési Alap lehetőségeit a sportinfrastruktúráknak, valamint a fenntartható sport- és szabadterei tevékenységeknek a regionális és vidékfejlesztés eszközeként való támogatása érdekében, valamint az Európai Szociális Alap kínálta lehetőségeket a sportágazatban dolgozók képességeinek és foglalkoztathatóságának javítása érdekében.

4. A SPORT SZERVEZÉSE

4.1. A jó irányítás ösztönzése a sportban

A sport terén a jó irányítás a sportszervezetek önállóságának és önszabályozásának feltétele. Noha nem lehet egyetlen irányítási modellt meghatározni a különböző európai sportágak vonatkozásában, valamint tekintettel a különféle tagállami eltérésekre, a Bizottság úgy véli, hogy léteznek az európai szintű sportirányítást alátámasztó, egymással összefüggő alapelvek, így például a jog határain belüli önállóság, a demokrácia, az átláthatóság és elszámoltathatóság a döntéshozatalban, valamint az érdekelt felek képviselésében gyakorolt befogadás. A sportban érvényesülő jó irányítás a sportot és az uniós jogi keretet érintő kihívások kezelésének feltétele.

4.2. A sport sajátos jellege

A sport sajátos jellegét – az Európai Unió Bírósága által létrehozott jogi koncepciót, amelyet különféle körülmények esetén az uniós intézmények már figyelembe vettek, és amellyel részletesen foglalkozott a sportról szóló fehér könyv és az azt kísérő szolgálati munkadokumentum – az EUMSZ 165. cikke elismeri. Ez a sajátos jelleg magában foglal minden olyan jellemzőt, amely egyedivé teszi a sportot, így például az egymással versengő ellenfelek egymásra utaltságát, illetve a nyílt versenyek piramisszerű felépítését. Annak értékelésekor, hogy a sporttal kapcsolatos szabályok megfelelnek-e az uniós jog

követelményeinek (alapvető jogok, szabad mozgás, a megkülönböztetés tilalma, verseny stb.), figyelembe veszik a sport sajátos jellegének koncepcióját.

A sporttal kapcsolatos szabályok általában a versenysport szervezését és megfelelő lefolytatását érintik. Ezek a szabályok a sportszervezetek felelőssége alá tartoznak, és az uniós joggal összeegyeztethetőnek kell lenniük. A Bizottság – annak érdekében, hogy értékelje a sporttal kapcsolatos szabályok uniós joggal való összeegyeztethetőségét – megvizsgálja az e szabályok által megvalósítani kívánt célok legitimitását, azt, hogy a célkitűzések megvalósítása érdekében e szabályok járnak-e eredendően korlátozó hatással, valamint azt, hogy e hatások arányban állnak-e a szabályok célkitűzéseivel. A sportszervezetek által megvalósítani kívánt legitim célkitűzések kapcsolódhatnak például a sportversenyek tisztaságához, a szabályok bizonytalanságához, a sportolók egészségének védelméhez, a fiatal sportolók kiválogatásának és képzésének előmozdításához, a sportklubok/csapatok pénzügyi stabilitásához, illetve egy adott sportág egységes és következetes gyakorlásához („a játék szabályai”).

A Bizottság a sportban érdekelt felekkel folytatott párbeszéd révén tovább folytatja arra irányuló erőfeszítéseit, hogy témák szerint kifejtse az uniós jog, valamint a hivatásos és amatőr sport szabályai közötti kapcsolatot. Ahogyan azt a tagállamok és a sportmozgalom a konzultáció során kérték, a Bizottság elkötelezett amellett, hogy támogassa a sport sajátos jellege koncepciójának megfelelő értelmezését, és e tekintetben továbbra is iránymutatást fog nyújtani. Az uniós versenypolitikai jogszabályok alkalmazása tekintetében a Bizottság továbbra is alkalmazni fogja az 1/2003/EK rendeletben előírányzott eljárást.

4.3. A sportolók szabad mozgása és állampolgársága

A sport nemzeti alapon történő szervezése a sport hagyományos európai megközelítésének részét képezi. Míg a Szerződés tiltja az állampolgárság alapján történő megkülönböztetést, és tartalmazza a munkavállalók szabad mozgásának elvét, a Bíróság a nemzeti csapatok összetételével, illetve a csapatsport-versenyekben a játékosokra vonatkozó átigazolási szabályokkal kapcsolatos határidőkkel foglalkozó korábbi döntéseiben figyelembe vette a sport bizonyos sajátos jellemzőinek megőrzése iránti igényt.

A hivatásos sport terén a közvetlen megkülönböztetést eredményező szabályok (mint például a játékosok állampolgárság alapján való kvótájának meghatározása) nem egyeztethetőek össze az uniós joggal. Másrészt azok a szabályok, amelyek közvetett módon különböztetnek meg (mint például a helyileg képzett játékosokra vonatkozó kvóták), illetve amelyek akadályozzák a munkavállalók szabad mozgását (fiatal játékosok kiválogatására és képzésére vonatkozó kompenzáció), összeegyeztethetőek tekinthetőek, amennyiben legitim célkitűzést kívánnak megvalósítani, és amennyiben az ilyen célkitűzés megvalósításához szükségesek és arányosak.

Az EUMSZ 45. cikke alapján a szabad mozgásra vonatkozó szabály csak gazdasági tevékenység keretében munkát vállalkozókra és hivatásos játékosokra alkalmazandó. A szabad mozgásra vonatkozó szabály azonban az amatőr sportra is alkalmazandó, mivel a Bizottság úgy véli, hogy az EUMSZ 18., 21. és 165. cikkének együttes értelmezését követően az állampolgárság alapján történő bármely megkülönböztetés tilalmának általános uniós alapelve valamennyi olyan uniós polgár tekintetében alkalmazandó a sportra, akik éltek a szabad mozgáshoz való jogukkal, ideértve azokat is, akik valamilyen amatőr-sport-tevékenységet gyakorolnak.

A Bizottság tanulmányt készített, hogy felmérje a Szerződés azon rendelkezéseinek vonzatait, amelyek az egyéni sportokban az állampolgárság alapján történő megkülönböztetés tilalmáról szólnak. A szabad mozgásról szóló iránymutatást az e közleményt kísérő szolgálati munkadokumentum tartalmazza. További iránymutatás „A munkavállalók szabad mozgásának megerősítése: jogok és jelentősebb fejlemények” című, 2010. július 13-án elfogadott bizottsági közleményben⁹ található.

4.4. Átigazolási szabályok és a sportügynökök tevékenységei

A Bizottsággal egy trösztellenes ügy kapcsán 2001-ben folytatott megbeszélést követően számos új szabályt foglaltak bele a játékosok helyzetéről és átigazolásáról szóló FIFA-szabályzatba. A játékosok átigazolása általában azért kerül reflektorfénybe, mert kételyek merülnek fel a tevékenységek jogszerűségével és a hozzájuk kapcsolódó pénzmozgások átláthatóságával kapcsolatban. A Bizottság úgy véli: elérkezett az idő arra, hogy átfogóan értékelje az európai hivatásos sportban alkalmazott átigazolási szabályokat.

A sportügynökökről szóló, a Bizottság megbízásából 2009-ben készített független tanulmány áttekintést nyújt a sportügynökök tevékenységéről az EU-ban. A főbb azonosított problémák etikai jellegűek, mint például a pénzügyi bűncselekmények és a fiatal játékosok kizsigerelése, amelyek veszélyeztetik a sportversenyek tisztaságát és a sportolók integritását. A tanulmány ellentmondásokat is feltár az ügynöki tevékenység európai közhatóságok és magántestületek általi szabályozásának módjában.

4.5. A sportversenyek integritása

A csapatsportokban a klubengedélyezési rendszerek értékes eszközt jelentenek a versenyek integritásának biztosításához. Ugyancsak hatékony módjai a jó irányítás és a pénzügyi stabilitás előmozdításának. A Bizottság üdvözli az európai labdarúgásban a pénzügyi fair play fokozására irányuló intézkedések elfogadását, egyúttal emlékeztet arra, hogy az ilyen intézkedéseknek be kell tartaniuk a belső piaci és versenyjogi szabályokat.

A „bundázás” veszélyezteti a sportetikát és -integritást. Akár a fogadás befolyásolására, akár sportcélkitűzésekhez kötődik, a korrupció egy formáját jelenti, és mint ilyet a nemzetközi büntetőjog szankcionálja. A nemzetközi bünszervezetek szerepet játszanak a tiltott fogadáshoz kapcsolódó „bundázásban”. A sport világszerte érvényesülő népszerűsége és a fogadási tevékenységek határokat átlépő jellege miatt ez a probléma gyakran túlmegy a nemzeti hatóságok hatáskörén. A korai előrejelző rendszerek és oktatási programok fejlesztése érdekében a sportban érdekelt felek együttműködnek az állami és magántulajdonban lévő fogadásszervező vállalatokkal, az eredmények azonban vegyesek. A Bizottság együtt fog működni az Európa Tanáccsal azon tényezők elemzésében, amelyek hozzájárulhatnak a „bundázás” problémájának hatékonyabb kezeléséhez nemzeti, európai és nemzetközi szinten. A sport integritása ugyancsak azon kérdések egyike, amelyekkel az online szerencsejáték-szolgáltatások EU-ban történő nyújtásáról szóló jövőbeli bizottsági konzultáció során foglalkoznak majd.

4.6. Európai szociális párbeszéd a sportágazatban

A szociális párbeszéd az európai szociális modell egyik sarokköve, és lehetőséget nyújt a munkaadóknak, a sportolóknak és a sportágazatban dolgozóknak arra, hogy az általános uniós

⁹ COM(2010) 373.

jogalkotási és intézményi keretek között folytatott önálló párbeszéd révén alakítsák a munkaügyi viszonyokat a sportágazatban. 2008-ban európai szociális párbeszéddel foglalkozó bizottságot hoztak létre a hivatásos labdarúgás terén. Az ebben a bizottságban folyó munka a labdarúgókra vonatkozó minimális szerződéses követelmények kialakításának irányába halad.

Ezenfelül számos potenciális európai szociális partnerszervezet fejezte ki érdeklődését a sport és az aktív szabadidő ágazatának egészével foglalkozó szociális párbeszéd bizottság létrehozása iránt. A Bizottság ösztönzi ezt a fejlődést, és felkéri a szociális partnereket az uniós szintű képviselőt további megszilárdítására. A Bizottság az ilyen párbeszéd bevezetésének megkönnyítésére teszfézist fog javasolni.

A SPORT SZERVEZÉSE
<i>A jó irányítás ösztönzése a sportban</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bizottság és tagállamok:</i> a bevált gyakorlatok cseréje és az egyedi kezdeményezéseknek nyújtott célzott támogatás révén előmozdítják a sportirányítás normáit.
<i>A sport sajátos jellege</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bizottság:</i> segítséget nyújt és iránymutatást ad a sport sajátos jellege koncepciójának alkalmazásához kapcsolódóan, témák szerint.
<i>A sportolók szabad mozgása és állampolgársága</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bizottság:</i> iránymutatást bocsát ki arról, hogy hogyan lehet összeegyeztetni nemzeti alapon a Szerződés állampolgársággal kapcsolatos rendelkezéseit az egyéni sportágak versenyének szervezésével. • <i>Bizottság:</i> 2012-ben értékeli a csapatsportokban a saját nevelésű játékosokra vonatkozó szabályok következményeit.
<i>Átigazolási szabályok és a sportügynökök tevékenységei</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bizottság:</i> tanulmányt készített a játékosok átigazolásának gazdasági és jogi aspektusairól, valamint az átigazolásoknak a sportversenyekre gyakorolt hatásáról. Ezzel összefüggésben iránymutatást nyújt a csapatsportokban a játékosok átigazolásáról. • <i>Bizottság:</i> konferenciát szervez, amelyen megvitatják, hogy az uniós intézmények és a sportmozgalom képviselői (szövetségek, ligák, klubok, játékosok és ügynökök) milyen további lehetséges módokon tudják a sportügynökök tevékenységével kapcsolatos helyzetet javítani.
<i>Európai szociális párbeszéd a sportágazatban</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bizottság:</i> támogatja a szociális partnereket és a sportszervezeteket a sport- és szabadidő-ágazat egészére kiterjedő, uniós szintű szociális párbeszéd kialakítása, valamint az olyan új fontos kérdések megvitatása érdekében, mint például a szerződések stabilitása, az oktatás és képzés, az egészségügy és védelem, a kiskorúak foglalkoztatása és munkakörülményei, az ügynökök szerepe, illetve a dopping elleni küzdelem.

5. EGYÜTTMŰKÖDÉS HARMADIK ORSZÁGOKKAL ÉS NEMZETKÖZI SZERVEZETEKSEL

A Lisszaboni Szerződés felszólítja az Uniót és a tagállamokat, hogy segítsék elő az együttműködést harmadik országokkal és a sport területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel. Tekintettel a sport kontinentális szervezetére és a bővítéssel kapcsolatos megújult konszenzusra, kiemelten kell kezelni az EU-n kívüli európai – különösen a tagjelölt és a potenciális tagjelölt – országokkal, valamint az Európa Tanáccsal folytatott együttműködést.

EGYÜTTMŰKÖDÉS HARMADIK ORSZÁGOKKAL ÉS NEMZETKÖZI SZERVEZETEKSEL
--

• <i>Bizottság</i>: az EU-n kívüli európai – különösen a tagjelölt és a potenciális tagjelölt – országokkal, valamint az Európa Tanáccsal folytatott nemzetközi együttműködésre összpontosítva azonosítja a nemzetközi együttműködés hatályát a sport terén.

6. KÖVETKEZTETÉS

A Bizottság véleménye szerint a sport terén tett javaslatok összetettsége szükségessé teszi a tagállamok közötti nem hivatalos együttműködési formák folytatását annak érdekében, hogy biztosítsák a bevált gyakorlatok folyamatos cseréjét és az eredmények terjesztését. A Bizottság továbbra is segíteni fogja a sport terén azokat a nem hivatalos munkacsoportokat, amelyeket a tagállamok kívánnak működtetni, illetve létrehozni, és amelyek továbbra is a tagállamok illetékes minisztériumaiban a sportért felelős vezetők felé tesznek jelentést.

A Bizottság felkéri az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy támogassák a sportról szóló közleményben tett javaslatokat, valamint jelezzék a jövőbeli tevékenységekre vonatkozó prioritásaikat.